

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

☆
Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7— „
Negyedévre . . . 3:50 „

Vidéken:
Egy évre . . . . . 20 korona
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Béjárat a Fazekas-utca-óról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Politikai szemle.

— A Napló fővárosi tudósítójától. —
Budapest, szept. 2.

Ismeretes, hogy a zágrábi közsegítanács legutóbbi határozatából kifolyólag táviratban akarta üdvözölni a Trebinjébe érkező királyt és kérni, hogy teljesítse a horvát nép kívánságát: egyesítse Boszniát és Hercegovinát Horvátországgal és csatolja vissza Dalmáciát.

A horvát országos alkotmány ezt a határozatot — mint a Magyar Tudósítónak jelentik — megsemmisítette, illetőleg annak végrehajtását megszüntette. Ezzel az ügygel kapcsolatban a szerb-horvát koalíciós kormánypart tegnap bizalmas értekezletet tartott, melyben egy magánforrás értesülése szerint a többség általános nézete az volt, hogy ezt a kérdést nem ajánlatos most napirendre hozni. Nem ajánlatos már azért sem, mert a szerb pártoknak ebben a tekintetben egészen külön álláspontjuk van s a kérdés megbolygatása esetleg a szerb-horvát koalíció egységét, melyben idáig teljes volt az egyetértés.

Külömben maga a szerb sajtó is igen élénken foglalkozik ezzel a dologgal s élesen elítéli a horvátoknak azt az akcióját, melyet alkalmasnak tart arra, hogy a szerbek és horvátok között megindult barátságos viszonyt újból meghidegítse.

A székelység zülött viszonyainak sürgős rendezése céljából serény munka folyik az igazságügyminiszteriumban több törvényjavaslaton. E törvényjavaslatok a székely birtokviszonyok rendezését célozzák, de tekintettel az ügy sürgősségére addig is, míg az összes sérelmek orvoslását célzó törvényjavaslatok elkészülnek, az igazságügyminiszter novelláris uton szándékozik a legsürgősebb sérelmeket kielégíteni s az évek hosszú során hangoztatott sérelmeket ideiglenesen megszüntetni. Jelenleg az arányosításról, tagosításról és az elhanyagolt telekkönyvi állapotok helyesbítéséről

szóló törvényjavaslaton dolgoznak, de addig is, míg ezek a fáradságot igénylő javaslatok elkészülnek, az igazságügyminiszter már az őszi ülészekon novelláris módosításokkal akar segíteni a halaszthatatlan szükségleteken. A nagy költséget igénylő munkának anyagi támogatását a pénzügyminiszter kilátásba helyezte.

A szerb kereskedők egyesületének több tagja a napokban az osztrák exportőrök egyesületének meghívására Bécsbe érkeztek, hogy az osztrák kereskedőkkel együtt egy közös akcióról tanácskozzanak, a Magyarország-Ausztria és Szerbia között támadt vámkonfliktus megszüntetésére.

Hadik gróf a kivándorlásról.

A csábitók keze működik.

Helyes gazdasági politikát.

Közvetlen tanui vagyunk a kivándorlás veszedelmessé fajult tünetének, mely a felvidéken szinte pótolhatatlan népesedési zavarokat idézett elő. A kivándorlás oka — a nép nehéz megélhetése. A kormány most foglalkozik a kérdés tüzetes tanulmányozásával s a jövő hónapban e tárgyban, mint már említettük, ankét lesz. Ezt megelőzőleg nyilatkozott Hadik János gróf belügyi államtitkár a kivándorlás korlátozásáról. Nyilatkozatát itt közöljük:

— Mi igenis sürgősen foglalkozunk a kivándorlás csökkentésének kérdésével. Az utóbbi időben oly nagy mértékű öltött a kivándorlás, hogy a legsürgősebb szükségnek tartjuk földérinteni és alkalmazni azokat az eszközöket, amelyek hivatva lehetnek arra, hogy általuk a kivándorlást csökkentsük. Ez eszközök alkalmazásában az államhatalom minden törvényes erejével akarunk eljárni, a mi azonban nem jelenti azt, hogy a szabad költözködési jogot korlátozni és e szerint a szabályszerű utlevéllel ellátott sajtó akaratából, önként kivándorolni szándékozót hatalmi eszközökkel visszatartani akar-

nók. A kivándorlást gátló rendszabályokat igenis a legnagyobb szigorral alkalmazzuk azokra, a kiknek kivándorlására nézve törvényes akadály áll fenn és a legmesszebb menő intézkedésekkel meg akarjuk oltalmazni a népet attól a veszedelemtől, hogy lelketlen csábitás áldozata legyen. Ez nemcsak a nemzet egészének, hanem az egyes egyéneknek is az érdeke, mert a mesterséges csábitással, bűnös tüzelmekekkel kivándorlásra készített állampolgáraink elvonatnak a hazai földön teljesített élethivatásuktól, az oceánon túl, sajnos, vajmi gyakran testi-lelki nyomorba és romlásba süllyednek.

Azokat a kivándorlókat, akik némely vidék mostoha gazdasági viszonyai folytán veszik kezükbe a vándorbotot, vagy azokat, akik jobb keresetet és vagyonosodást remélve hagyják el az országot: azokat visszatartani hatalmi eszközökkel nem lehet és nem szabad. A mi működésünk e részben is a szigorú törvényességen és az egyéni szabadság tiszteletén alapszik. A kivándorlást hatalmi eszközökkel korlátozni csak azok között a határok között lehet, amelyek a törvény rendelkezései szabnak. De jól tudjuk mindnyájan, hogy csökkenteni a kivándorlást tulajdonképpen és hathatosan csak akkor lesz lehetséges, ha sikerülni fog céltudatos, helyes gazdasági politikával olyan kereseti viszonyokat teremteni hazánkban, amelyek lehetővé teszik, hogy népünk idehaza találja meg boldogulását és anyagi jólétének, gyarapodásának és vagyonosodásának föltételeit.

A kormány, mint e nyilatkozatból is látható, fölismerete a baj gyökerét. Most a legnagyobb érdeklődéssel várjuk a részletes, tervszerű programot, mely a népnek hazájában való maradását lehetővé teszi.

Ép elmével a tébolydában.

Jancsó Pált fenyegetik

A hivatalos postával továbbított levél

Vizsgálat Madarász ellen.

A Magyar Nemzet ez a bátor és szókimondó lap, mely már napok óta védi, oltalmazza Jancsó Pál kassai mozdonyvezetőt, ennek a megdöbbentő ügynek aktáit még le nem zárta. Ugymond, hogy egy emberéletet tönkretett titokzatos ügy, egyre jobban bonyolódik. Mielőtt Jancsó Pál ügyében a hivatalos vizsgálat megindult volna, mely

SZTUDINKA SZILÁRD mérnök Kassa

Műszaki iroda és mintaraktár:

Fő-utca 85. szám. (Andrássy-udvar.)
Műhely: KOVÁCS-UTCA 20. SZ.

Vizvezeték, csatornázás, closettek, fürdőszobák, szivattyú- és VIZMŰVEK berendezésére.

Költségvetést díjtalanul készíték.

hivatva van bizonyítani, hogy a szerencsétlent 1896. február 28-án ép elmével csukták tébolydába, újabb momentum merült fel. A megvádolt tébolydák hallgatnak, addig azonban a fővárosi rendőrség titokban ügyel Jancsó Pál minden lépésére. Négy nap óta rendőri felügyelet alatt áll. Lakásán naponta legalább egyszer megfordul különféle ürügyek alatt egy titkosrendőr, sőt nem egyszer megtörtént, hogy a kávéházban egyenesen melléje telepedett valaki, aki melegen érdeklődött Jancsó Pál viszonyai és terveiről, majd egyszerre úgy elillant, mint a kámfor.

A Magyar Nnmzet cikkének egyik megdöbbentő része azonban a következő:

„Tegnap este Jancsó Pál levelet kapott Kassáról. A fenyegetésekkel teli levelet érdemesnek tartjuk itt közreadni. A boríték nagy, hivatalos, fehér boríték, rajta kaligrafikus, szép betűkkel ez a cím:

Tek. Jancsó Pál
volt mozdonyvezető urnak

Budapest
Nefejejs-utca 29. II B.

A levél tartalma a következő:

Jancsó Pálnak

Budapesten.

A kassai lapok és a Magyar Nemzet napok óta irnak arról, hogy maga ártatlanul került a tébolydába, mert Madarász csukatta oda.

Figyelmeztetem, hogy ha még ilyen dolgokat fog beszélni, vagy iratni, vissza fogják vinni, ahonnan kiszabadult. Madarász sose volt a felesége szeretője, de ha lett is volna, — más is volt — akkor se sokat törődött volna magával.

Hallgasson tehát, mert baj lesz. Ide Kassára pedig ne merje tenni a lábát.

K. J.
h. á. k. f.

A levelet Kassán adták fel és a rendőrség hivatalos postájával továbbították. A tartalma, a tendenciája kétségtelven arra enged következtetni, hogy aki ezt a levelet írta, közel áll ahhoz a kassai rendőrséghez, amely olyan ravaszul próbálkozott meg Madarász Béla mosdatásával.

Hogy az aláírás alatt levő négy betű mit jelent, — megfejténi nem sikerült. Aki írta, valószínűleg tudja.

Tudósítónk ma felkereste Mihalik Béla tb. főkapitányt, ki most a szabadságon levő Váczy József helyett a kassai rendőrség főnöke, ki a következőket mondotta:

A Magyar Nemzet által említett hivatalos postával feladott levél — apokrif. A kassai rendőrség postakönyvében nincs nyoma, ott iktatószámok szerint adjuk fel a leveleket. Hivatalosan nem küldtünk levelet Jancsó Pálnak, egyrészt mert nincs vele dolgunk, másrészt azt se tudtuk, hol lakik Budapesten. Egyébként a Magyar Nemzetben közölt vádak oly természetesek, hogy Madarász Béla ellen a hivatalos eljárás megindítását kell kérnünk. Madarász Béla mint nyugdíjazott főkapitány köztisztviselő, aki ellen a vizsgálat megindul. A kassai hatóságot nem érheti tehát az a vád, hogy az ügyet hallgatással akarja agyonütni.

A könyvek.

— Mit tanuljunk. —

Az apa: Téged megint a III. osztályba irattalak, mert a tanár urak egyhangulag azt mondták, hogy haszontalan fráter vagy, hogy számár vagy, hogy ló vagy, hogy...

A fiu: Ökör vagy, hogy tinó vagy... Tudom, tudom. Melyik tanár „ur” mondta ezt?

Az apa: Nem fogom elárulni, mert még titkos anarchista szervezetet alapítanál ellenük és kicsapnának.

A fiu: Ezt az ügyet az „Ismétlők Egyleté”-nek bizottsági ülése elé viszem. Zsentlmén dolog-e felnőtt emberektől, még ha tanárok is, hogy a hátunk mögött így sértégesnek? Nem elég, hogy jogtalanul elzúgatnak?

Az apa: Ötből elbuknál, te számár, tehát ebben az évben tankönyvre szükséged nincs, tanulj a régiékből.

A fiu: (csendesesen nevet): A múlt évi tankönyvekből? Ki mondta ezt neked?

Az apa: De ha ugyanazt tanítják belőlük:

A fiu: Először nem is ugyanazt tanítják belőlük, mert nem is ugyanaz van bennük. A latint ebben az évben nem az öreg Müller tanítja, hanem a fiatal Keperecky. Nekik tehát nem a Vagács Sibinger, hanem a Vagács—Sibinger—Schultz—Böhm Keperecky átdolgozott kiadása kell. Nem a javított, vagy a változatlan, vagy változatlanul javított, hanem az újból átdolgozott kiadása kell. Akinek nincs, az Kepereckynek nem tud latinul. Ez egy. A magyart megint a Dutka tanár ur, tanítja, de a vakációban új tankönyvet irt, melynek az eleje éppen olyan, mint a régié, de más a példatára, mert bevette Petőfitől a „Szeptember végén”-t és a „Gólyá”-t. Már pedig éppen ezt fogjuk egész éven át elemezni. Hogy elemezzem, ha nincs bent a könyvben? A számtan az már javított, bővített, szigorított, átnézett, átalakított, helyesbített kiadás. Más benne az egyszerűtől a rövidített szorzásig minden. A földrajz, az is új kiadás, mert két kis térképpel több van benne. A mértanról nem is beszéllek, mert ebben az évben előbb az elipszist s csak azután a parabolát és hiperbolát fogjuk tanulni, míg tavaly épp megfordítva, előbb a parát és hipert tanultuk s csak aztán az elípt. Ezért a Skrovanek-tanár ur együtt a Maceranka tanár ural új könyvet irtak. Aki meg nem veszi, az elzug az év végén.

Az apa: Szóval megint ne fizessem a házbért, árvereztessem el a butorokat, piszkos váltóüzleteket kössek, csak hogy neked legyen könyvre! De hát akkor mért buktál el? Így legalább vigasztalt, hogy jövőre nem kell könyv és ez is valami. Ez már egy lépés a vagyonosodás felé. Most meg látom, hogy megint kell könyv. De hát akkor mért buktál el?

A fiu: Én egész nyáron, papa, csak-hogy ne lással és ne ingerüljünk föl, a mamával kénytelen voltam hazulról elbujdosni és Siófokom nyaralni. Csak azért mentünk, hogy te dühbe ne jöjj, valahányszor bennünket látsz és ne kérdezd: mért buktál meg kölyök? Most végre hazakerültünk, nem szólunk semmit, csendesesen, némán járunk a lakásban. De te már megint kezdéd. (Bömbölve.) Mama, mama, a papa már ujra kezd! — j. —

Holubár — rostély nélkül.

— Egy kis intermezzo. —

Köszönöm a sympathiát, a felém áradó baráti nyilatkozatokat, köszönöm a tisztességes emberek bizalmát, kik a becsületért indított harcokban kezemre járnak. Ugy hittem, egyedül állok, a kassai Holubár, Halmos Károly leeresztett sisakrostélyának felszakításában. Ma látom, sokkal többen vagyunk, akik ösmerjük, mintsem hittem volna.

Öreg laptársunk a „Kaschauer Zeitung” szerkesztőjét is megnyugtatom. Az ocsmányul megátadott újságíró pörére vetközteti ezt azt alakot, ki egy nap sajtószabadságról zug hamis frázisokat, másnap pedig a kassai sajtó egy munkása ellen alapos ok nélkül megnyitja a rágalom zsilipjeit. Az én becsületes szerszámom a toll, nem hóhérbárd ugyan, jobb szeretem ha vele csöndes

nvételenségben a közérdek ugarát, majd termő talaját szántogatom, de ha kell, megmutatom, hogy beretva éle is van. Ezt megmutatnom most kell. Tánra kakas, járjunk a beretva közt tojástancot, most én muzsikálok.

A kakas! Rendszerint akkor mutatja be, minő grotesk, kacagtató rángatózásokra képes, ha a nyakát elszelik. Halmos Károly dr. a kokinkinai kakas fenségével vértürosra fuvódott tarajjal kukurékolt még tegnapelőtt a maga szemétdombján. Csak néhány talut rántottam ki testéből tegnap s tessék, ma valahol előlvasni — mert bizony nyilatkozik — minő grotesk rángatózásokat visz majd véghez. Pedig a nyakát még bántódás nem érte. Ez a futóboiond agítal, hogy lapomat ne olvassák. En nem kergetem el klienseit ügyvédi irodája tájékáról, — ellenkezőleg, felkeresem és bizalmas beszélgetésbe merülök el velük. Olyan érdekes ez.

Most pedig dologra!

Ez a pajkos levente azzal téveszti meg a jóhiszemű embereket, hogy semmi beavatkozása sincs a Jakab Halmos Jenő cég dolgaiba, távol áll tőle a csatornázási pályázat. De akkor miért mart meg engem? Ha nem azért, hogy a csatornázási ügyben beadott utóajánlat erkölcselen mivoltára rá mutattam. *En tudom, hogy tőle nem áll távol, de nagylelkű leszek mondjuk ma,* s a kérdés feszegetését kikapcsolom. Ahá! van azonban valami más is! A közgyűlésről irt cikkemben halvány sugár türemlett egy látszólag felületes dologra. *Egy kis palotácskára, hol a hadtestparancsnok fog egykoron lakni.* Talán ez a bibi? Hiszen tudok én erről is, egy nem is olyan agg regét!

Ezt azonban hétfőre készítem. Nem akarok rossz szakács lenni. Ma pihenek s kovászolok. Hétfőig jól meg kél az ügy s Halmos Karika jó étvágygyal fogyaszthatja. Az én receptem: naponkint egy evő kanállal.

Türelmet kérek, lámpásomból ki nem fogyott a kanóc, még világítani fog.

Murányi József.

UJDONSÁGOK.

Jogakadémiánk új igazgatója.

— Esterházy Sándor dr. —

A kassai jogakadémia igazgatója Zorn Vilmos hosszú és érdemekben gazdag tanári pálya és rövid igazgatói tisztség után katedráját fölcserélte a polgári elít nyugalomával. A nyugdíjazott jogakadémiai igazgató helyét már betöltötte a királyi kegy, az új jogakadémiai igazgató: dr. Esterházy Sándor jogtanár. A konvencionális udvariasság ilyenkor előszedi az ösmert közhelelyeket s unos-untig fölfedezi a kitüntetést érdemelt férfit. Erre a térre valóban nem kell tévednünk, mikor tudós Esterházy Sándor személyéről írunk. Ez a páratlanul szerezny tudós kerülte a vásári lármát s mialatt a közéletben üres ballonok libegnek ide-oda, a szereplést átengedte másoknak, soha sem törtetett, hogy tényező legyen, élt könyvei bizalmas társaságában s mégis e visszavonulás dacára, egyéniségének tartalma, előkelősége, tudása előtt tisztelettel hajolt meg a kassai társadalom. A tudós a munkának élt, könyvei, tudományos és társadalmi cikkei egy fölötté okos és mély szántásu elme ragyogásáról tanuskodnak. Tanári működésének javát a kassai jogakadémián töltötte s innen szólítja új hivatásába a szerencsésen választott királyi kegy az igazgatói székbe. Jogakadémiánk a fejlődésnek egy szebb jövője elé néz e nagybecsült tudóssal az élén.

— Elhunyt urnő. Özv. Stiller Vincéné szül. Schneider Mária ma hajnali 3 órakor élete 73-ik évében elhunyt. Halála mélyen sulytotta özv. Schalkház Lipótné urnőt, ki édesanyját gyászolja az elhunytban. Vasár-

nap délután temetik a Pesti-ut 1 számú házból.

— **A honvédszobor leleplezése és a bankett.** Ősi magyar szokás szerint a kassai honvédszobor leleplezése után délelőtt lakomához ülnek úgy a kassai polgárok, mint az ez alkalommal Kassán időző vendégek. A lakomára szóló jegyek már most kaphatók Quirsfeld János üzletében, fejenként bort is beleértve egy lakomajegy ára 5 korona. A rendezőség a lakomát illetően azon óhatással járul a kassai és vidéki közönséghez, váltaná meg jegyét már előzetesen. A bankettek nagyrészt azért nem sikerülnek, mert a rendezőség nem tudja mennyi résztvevőre számíton. A vendéglős nem gondoskodhatik fölös ételről, mert az esetleg kárba vész. Aki aztán utolsó pillanatban váltja meg jegyét, az vagy helyet nem kap, vagy ha sokan vannak, a többiek számára készített adagokat is megrövidítik. Ez a bankett anomalia igen helyesen arra bírta a rendezőséget, hogy a kassai honvédszobor leleplezést követő lakomára a jegyeket előzetesen árusítja s a helyszínén jegyet nem ad. Jegyeket szeptember 7-ikéig lehet váltani, azon túl már nem. A terembe csak az jöhet, aki jegyét fel tudja mutatni. Ott váltani jegyet nem lehet. Ez a precíz és kifogástalan kiszolgálás érdekében igen helyes. Megtörtént, hogy a Rákóczi ereklye kiállítás alkalmával 180 személy váltotta meg jegyét s mire a lakoma elkezdődött 450 személytült az asztalnál. Képzeltető, hogy ez minő zavart, fejtelenséget idézett elő. Ez elkerülendő helyeseljük a rendezőség eljárását s a lakoma sikere érdekében ajánljuk ki-ki előzetesen váltassa meg jegyét.

— **Reform a kassai felső ipariskolában.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a kassai állami felső ipariskolában új felvételi szabályzatot adott ki, mely hivatva van arra, hogy az iskolák tanulóinak gyakorlati érvényesülését lényegesen megkönnyítse. Az új szabályzat a fa-, fém- és gépipari szakon legalább egy évi előzetes hely-gyakorlatot ír elő a felvétel feltétele gyanánt s az említett iparágban, két napra terjedő gyakorlati felvételi vizsgálatot rendszerez. Az új szabályzat az 1907/8-iki tanévvel lép életbe, hogy az illető tanulók már most gondoskodhassanak a kellő előzetes gyakorlatról. A részletes rendelkezések megtudakolhatók az illető iskolai igazgatóságoknál. A miniszter a budapesti állami felső ipariskolán eddig fennállott előkészítő osztályt már az 1906/7-iki tanévvel beszünteti, ellenben a mult tanévvel életbe lépett párhuzamos osztályt a gépészeti szakosztályon egyelőre addig, míg az ország egyik nagyobb városában egy újabb felsőipariskola szerveztetik, állandósítja, úgy hogy ezzel megszűnnek azok a nehézségek, melyek ez iskolában a beiratkozások alkalmával mutatkoztak.

— **A Hernád halottja.** Részletesen megírtuk, hogy tegnapelőtt a vásártér határában egy ösmeretlen munkás a Hernád folyóba ugrott s a vízbe fullt. A hullában ma Martonik Józsefné felismerte két nap óta eltűnt férjét. Martonik József 40 éves napszamos volt. Augusztus hó 29-éig dolgozott, ekkor pedig fürdés ürügye alatt a Hernádba ugrott. A vízbefult ember neje szerint, Martonik Józsefnek az öngyilkosság elkövetésére nem volt oka és erről a szándékáról soha még csak célzás formájában említést se tett. — A rendőrség adatai szerint megállapított öngyilkosság így valószínűtlen. Martonik alkalmasint fürdeni akart s a hideg és mély vízben oda veszett.

— **Harcászati lövészei.** Szeptember hó 7-én és 10-én reggel 7 órától este 10 óráig a kassai honvédszoborok Téhány határában éles tölényekkel harcászati lövészetet fognak gyakorolni. A területet örök zárják körül s a közönség saját érdekében cselekszik, ha a veszedelmes vidéket kerüli.

— **Gazdátlan ló.** Tegnap a Schalkház-szálloda Erzsébetteri istállójába egy gazdát-

lan ló betévedt. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

— **Kihágási krónika.** A kassai rendőrség kihágási osztálya az e héten megbüntetett egyénokről a következő kimutatást közli: Csendzavarás miatt Pataki Ferenc ifj., Marton István és Majer Dávid 10—10 kor. pénzbüntetés. — Mészárszékének tisztátalan volta miatt Spilda Ede mészáros 10 korona pénzbüntetés. — Spiegel Mór mészáros büzhödt hus eladása miatt 30 korona pénzbüntetés. — Udvar tisztátalanság miatt Poprócky András 20 korona pénzbüntetés. Köztisztaság elleni kihágás miatt ezenkívül 16 háztulajdonos 4 koronától 10 koronáig lettek megbüntetve.

— **Halálos ütés.** Varmega János alsószlovinkai lakos mult hó 25-én este Alsó-Szlovinkán Terkács János ottani lakost oly erősen mellbe vágta, hogy az rögtön szörnyet halt. Varmegát a csendőrök letartóztatták s a löcsei kir. ügyészség fogházába kísérték.

— **Bunkó Vince zeneestélye.** Ma este ismét játszik a Schalkház szálloda téli kertjében Bunkó Vince zenekara. A nagy sikert aratott muzsikus zeneestélye iránt tegnap oly nagy volt az érdeklődés, hogy teljesen megtelt a Schalkház téli kertje. Ma az érdeklődés szinte igen nagy. Ez a jeles cigány pármás utolsó zeneestélye.

— **A Schalkház-szálló téli kertjében szeptember 2-án megtartandó katonai hangverseny műsora:** 1. Katonai induló, Dostal-tól. 2. Ouverture a „Zampa“ operából, Heroldtól. 3. „Asklepiós“, valcer Lehártól. 4. Részletek a „János vitézből“, Kacsóhtól, rendezi Neidhardt A. 5. „Csóktanítás“, dal a „Tréfaházasság“ c. operettéből, Léhártól. 6. „Indián-dal“ Friml-től. 7. „Ave Maria“, vonós ötös harmóniumra és zongorára, Schubert-től. 8. Abránd a „Carmen“ operából, Vicettől.

Szünet.

9. „Für Lustige Leut“ egyveleg, Komzák-tól. 10. Magyar dalok, (tárogató szőlő). 11. „Schützenliesel“, valzer a hasonnevű operettéből, Eysiertől. 12. Hunyady induló, Erkeltől.

— **Légi torpedó.** A háboru technikája rohamosan fejlődik. Mind tökéletesebb gyilkoló gépeket talál ki az emberi elme és sokan azt hiszik, hogy ez végeredményben elősegíti a humanizmus ügyét. A föltalálókat azonban nemcsak az a törekvés vezérli, hogy találmányaik segítségével minél kevesebb kinnzással lehessen elpusztítani az ellenséget, hanem még inkább fáradoznak azon, hogy a tömegek és építmények megsemmisítésének minél olcsóbb módját találják fel. A torpedó például egyébként igen tökéletes eszköze a modern hadviselésnek, csak hogy nagyon drága, mint általában a tengeren való csatázás, amihez milliókba kerülő hajók szükségesek, azonkívül pedig — tenger is kell hozzá. A torpedó előnyei nek száraztövidön való értékesítésével egy magyar föltaláló, Zubovics Fedor százados is foglalkozott, most pedig Párisból arról értesülünk, hogy a németek légi torpedót találtak föl és nagy titokban folytatják a kísérleteket a nevezetes találmánnyal, amely iránt Vilmos császár is különösen érdeklődik. A találmányt Hiram Maxim, az ágyukirály nevével hozzák kapcsolatba és mesés dolgokat beszélnek előnyeiről. Egészen át fogja alakítani a háboru technikáját. Mig ugyanis eddig egy városnak tengeren való megostromlásához négy-öt cirkáló hajóra volt szükség, amelyek mindenike 25—30 millióba került, az ostrom tehát 100—150 milliónyi költséget okozott a támadónak s legfőlegbb huszonöt milliónyi kárt a másik félnek: addig a légi torpedók segítségével — úgy mondják — néhány százezer korona költséggel kényelmesen tönkre lehet tenni: Páris, Londont, vagy Newyorkot!

— **Uj iparvállalatok.** Annak a lelkes munkának, amelyvel a kereskedelmi kormány az önálló vámterületet akarja előkészíteni, máris van eredménye. Az önálló

vámterület előkészítése, az iparfejlesztés az idegen tőkét Magyarországra vonzza és ez nagyszabású iparvállalatok alapítására vezet. Az ország ipari tőkéje emelkedik, több lesz a munkaalkalom s mindennap erősebben haladunk az önálló vámterület felé. Az újabb gyáralapítások közül fölemlítjük, hogy egy bielici cég Pozsonyban nagyszabású posztógyárat akar létesíteni, amely főleg finom női és férfi ruhaszöveteket állítana elő. Egy reichenbergi posztógyáros szintén Felsőmagyarországon szándékozik gyárat állítani. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank egy drezdai csipegyárral együtt Magyarországon nagyszabású csipefüggönygyárat szándékozik létesíteni. A gyár alaptőkéje két millió koronára van tervezve, az előkészítési munkálatokon serényen dolgoznak. Az új iparvállalat helyétül valószínűleg a főváros egyik szomszédos községét fogják kiszemelni.

— **A székesfehérvári eset Nagyváradon.** A nagyváradai tudósítónk jelenti: Az elmúlt éjjel polgáremberek haladtak el a honvédtartalékosok ideiglenes laktanyája előtt. Puskás György honvéd őrszem minden ok nélkül rájuk kiáltott, de ők nem reagáltak, mire Puskás fegyvert fogott e szavakkal:

— Lelőltek benneteket, ha nem takarodtok.

Belényesi József társaival elébe állt, szólván:

— Szeretném látni.

De amikor látták, hogy Puskás teljesen elvakultan rájuk akar löni, szaladni kezdtek. Puskás utánuk és amikor Belényesit elérte, hátba szurta. Haldokolva vitték a kórházba.

— **A savniki tűz.** A szepesszombati járás egyik legnagyobb községe Savnik — mint annak idején hirt adtunk róla — ez év április 13-ikán nagypénteken legnagyobb részében a tűz martaléka lett. A megejtett nyomozat alapján az derült ki, hogy a tűz, amelynek 184 ház és gazdasági épület esett áldozatul, Martinkó János házában támadt, aki háza udvari részében az eresz alatt tüzelt. Martinkó János és neje ellen tüzvész okozás vétségé miatt meg is indult a bünvádi eljárás s a szepesszombati járásbírószág úgy Martinkót, mint a nejét vétkeseknek mondotta ki a tüzveszokozás vétségében s egy-egy havi fogházbüntetést mért rájuk. A vádlottak fellebbezése folytán e napokban került ügyük a löcsei tővényszék elé, ahol újabb bizonyítékok beszerzését rendelték el. A községbeli lakosok a tűz óta folyton-folyvást üldözik a tűz okozóit, hol ablakait verik be, hol őket bántalmazák. A tüzvész által okozott kár meghaladja a 350 ezer koronát.

Utcai 3 szobás lakás október elsejétől kiadó.

Bővebbet itt.

Eladó

Kassán, a Bethlen-körut 41. szám alatt fekvő **KIVÁCS ANDRÁS** és **TÁRSAI** tulajdonát képező

Ház és építkezési telek

a Florián-utcára épült félemeletes ház és annak szélességében fekvő kert kivételével. Ezen ingatlan nyilvános árlejtés útján szabad kézből 1906. évi szeptember hó 3-ik napján délután 3 órakor **dr. Halmi Károly** kassai (Deák Ferenc utca 12.) ügyvéd irodájában fog eladatni, a hol az eladás feltételei előzetesen is megtudhatók.

Telefon 178. sz. Interurban.

Parecellázásoknál az érték része jelzálogilag azonnal folyósítatik.

Tisztviselő kölcsönök.

5—25 éves törlesztésre előnyös havi részletekben.

Köztisztviselők

állami, megyei, városi és vasuti tisztviselők, valamint katonatisztek, kik finansziális ügyeiket összes adóságaiknak konvertálásával egyszer s mindenkorra rendezni óhajtják forduljanak bizalommal

LÁSZLÓ FÜLÖP

bankházához, utazási iroda

KASSA,

Kossuth Lajos-utca 4. szám,

hol az érdekeltek díjtalanul nyernek felvilágosítást. Jelzálogkölcsönök, conversiók, váltótőlesztés számítások a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöltenek. Okmánykészítő vállalat. Katonai, házassági és utlevél ügyekben pontos felvilágosítást nyújt és megbízás szerint eljár.

Levélbeni megkeresések haladéktalanul elintéztetnek.

Utazási és hajózási ügyekben díjtalan felvilágosítás.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

ETERNIT PALA

MAGYARORSZAGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK
HATSCHEK LAJOS
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

Elárusító hely: Deutlich Mór Zorna, özv. Krausz Izraelné Forróencs, ifj. Reichmann Mór Szikszó.

A nagyszebeni általános takarékpénztár jelzálogkölcsönei.

I. A nagyszebeni általános takarékpénztár ad jelzálogkölcsönöket félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

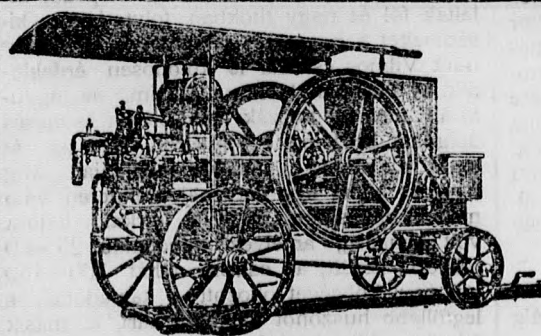
- A. 4¹/₂% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre:** a kölcsön legkisebb összege 30.000 K.
A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet tesz minden 100 K kölcsön után 26 K 11 f.
- B. 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre:** a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.
A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet tesz minden 1000 K kölcsön után 27 K 16 f.
- C. 5¹/₄% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K:**
a) 41 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 29 K 60 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 31 K 03 f.
- D. 5³/₄% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K:**
a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 31 K 84 f.
b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 37 K 47 f.
c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 65 K 05 f.
- E. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K:**
a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 34 K 98 f.
b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 39 K 81 f.
c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 45 K 05 f.
d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 50 K 09 f.

Az A alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B, C, D és E alattiak házakra is adhatók; valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% tőzsdíjon kívül minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetettik ki.

Bővebb értesítés nyerhető

dr. Aranyossy Andor és dr. Aranyossy Aristid ügyvédeknel
Kassán, Deák Ferenc (Forgács)- utca 22. sz.

A nagyszebeni általános takarékpénztár Igazgatósága.

CSEPLÉSI ÉS GAZDASÁGI CÉLOKRA
LEGJOBBAN BEVÁLT
BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra
0 legolcsóbb üzemű 0

* Szívógázmotorok legelőnyösebben kaphatók
Beck és Gergely motor- és gépgyárában
BUDAPEST, V. VÁCI-ÚT 12.